СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 256. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 3. падолиста, 1927. VOL. XXXV. No. 256. Jersey City, N. J., Thursday, November 3, 1927. THREE CENTS.

УРЯД ХОЧЕ РОЗВЯЗАТИ СУД НАД ФОЛОМ І СИНКЛЕРОМ

ЗАКИДУЄ ОБЖАЛУВАНИМ ПІДКУПСТВА И ЗАСТРАШУВАННЯ ПРИСЯЖНИХ.

ВАШИНГТОН, 1. падолиста. — Розправа проти Алберта Фола бувшого міністра внутрішних справ, та Гарі Синклера, нафтяра, обжалованих за обманюванне уряду при винаймі урядових нафтових теренів, станула нині перед критичною ситуацією. Суддя взяв собі один день до надумання, чи має він зірвати розправу.

Основою до зірвання є закиди урядових адвокатів, що обжаловані через детективське бюро Бернса пробували впливати на членів лави присяжних суддів. Адвокати предложили судови чотири заприсяжені зізнання, з котрих виходилоби, що агенти згаданого бюра слідкують за кождим присяжним, що вони розсліджували маєтковий стан кождого, що вони вже навіть робили підкупні предложення деяким з них та застрашували других.

Едвард К. Кидвел, гарбарський робітник, що засідає на лаві присяжних суддів, мав уже навіть хвалитися, що він дістане незадовго прекрасний автомобіль.

Сі розкриття зробили відразу сензаційне враження. Оба обжаловані були поражені. Синклер у перше стратив свою позу самопевности, з якою держався вді самого початку розправи. Його лице було біле як полотно. Фол виглядав немовби приглушений.

Зірванне розправи та визначенне нової лави присяжних суддів уважають певким.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ РОБЛЯТЬ ЗУСИЛЛЯ ВІДЗИСКАТИ ПРИХИЛЬНІСТЬ АМЕРИКИ.

ВИСИЛАЮТЬ ВЕЛИКУ ДЕЛЕҐАЦІЮ НА ПАН-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНҐРЕС НА КУБІ.

ВАШИНГТОН, 1. падолиста. — Президент Кулидж у порозумінню зі секретарем стейту іменував нині членів делегації Злучених Держав, що мають виїхати та представляти Злучені Держави на Пан-Американському Конґресі, який має відбутися в Гавані, на острові Кубі дня 16. січня слідуючого року.

На чолі сеї делеґації стане Чарлз Гюз, який уже раз їздив у подібній місії до Бразилії. Вибір його на голову делеґації показує як сильно залежить Зл. Державам на тому, щоби делеґація зробила на представників других американських держав відповідне враження. Американський уряд зовсім не криється з тим, що він хоче позискати собі назад прихильність другіх держав Америки, головно латинських американських републик.

ВОРОЖБИ КЕРЕНСЬКОГО.

ЗАПОВІДАЄ ОСТАТОЧНУ ПОБІДУ ДЕМОКРАТІЇ В РОСІЇ.

НЮ ЙОРК, 1. падолиста. — Накладом видавничої спілки Азелтона вийшла сими днями більша книжка Александра Керенського під заголовком „Катастрофа".

У сій книжці Керенський описує свою ролю в російській революції. Вона містить богато цікавого матеріялу про послідні дні царату, а відтак про републиканський уряд. Має вона в собі теж богато виправдань для Керенського та його уряду.

На будуче Керенський ставить проґнозу, що Росія остаточно таки вернеться до демократичного устрою, з якого вона була звернена потрясеннями большевицької революції.

ПОЖАРНИЙ ҐЕРОЙ ВІДКЛИКУЄ СВОЇ ЗІЗНАННЯ.

НЮ ЙОРК, 1. падолиста. — Ернест Роде, шпитальний послугач, котрий відзначився оногді підчас пожару шпиталя, а котрий вчора мав признатися поліції, що він самий підпалив шпиталь, щоби дістати в сей спосіб нагоду для виказання своєї відваги та заімпонувати дівчатам, нині знова відкликав свої признання.

Його все таки задержано в арешті аж до вирішення великої лави присяжних суддів.

ДАЄ ПІВ МІЛІОНА НА ФОНД ШЕЙКСПІРА.

НЮ ЙОРК, 1. падолиста. — Джан Д. Ракефелер Мол. зложив на межинародний фонд для відбудови Шейкспірівського Ювилейного театру в Стретфорді над Авоном в Англії, роднинім місті великого поета, жертву в сумі пів міліона долярів.

ЗНОВА ТІЛО ЛЮДИНИ НАЙДЕНО В ГУДСОНІ.

НЮ ЙОРК, 1. падолиста. — У ріці Гудсоні коло 83. вул. найдено завинене в ковдру тіло мущини в силі віку. На голові вбитого були глибокі рани від ударів тупим предметом.

Поліція скоро розслідила, що вбитим є 25-літний властитель реставрації Едвард Джозеф Кеkеді, який пропав без вісти 11 днів тому. На ковдрі були ініціяли Е. Джей. К., по яких поліція скоро прослідила, до кого належить тіло. Родина думає, що він упав жертвою вбийства.

САМОВБИЙСТВО СТУДЕНТА-КАЛІКИ.

НЮ ЙОРК, 1. падолиста. — Томас Ален Двайер, 21-літний каліка, що все своє життя мріяв, як стати студентом університету, поповнив тут самовбийство, коли заряд фордгемського университету, що є під зарядом Єзуїтів, повідомив йому, що не можуть його приняти.

$3.000

(ТРИ ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ) ПЕРЕСЛАЛО ОБЄДНАННЄ ТЕЛЕҐРАФІЧНО ЗНОВА ДО КРАЮ ЯК ДАР АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНІ. — ДОСІ ВИСЛАЛО ОБЄДНАННЄ НА ТУ ЦІЛЬ $6.650. ВСІ ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE. P. O. Box 411. Philadelphia, Pa.

ЧИСЛЯТЬ КОШТИ НОВОЇ ФОРДОВОЇ МАШИНИ НА ЧВЕРТЬ МІЛІЯРДА ДОЛЯРІВ.

ДІТРОЙТ, 31. жовтня. — Місцеві ґазети обчисляють, що виріб нового автомобіля в фабриці Форда буде коштувати фабрику 240 міліонів долярів. Вчисляють у се кошта перебудови фабрики, втрати, получені зі замкненнєм фабрик через перебудови, вистаранне нових машин, наряддя й таке подібне.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ АПАРАТ ДО СКОРОГО ВАРЕННЯ.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — У Лондоні роблять саме тепер проби з новим апаратом до скорого варення. Сего апарату уживано досі лише у медицині до лічення запалення легенів, ревматизму, ломання в суставах і инших ревматичних недуг.

Нові проби виказали, що згаданий апарат може спекти бараболю у 60 секундах, мясо у 30 секундах а зісмажити яйце у двох секундах.

Надається він передовсім до скорого варення, бо витворює дуже сильне внутрішне горячо.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ХЛІБНА ЛЯБОРАТОРІЯ.

Досі на Україні було кілька лябораторій для тої чи иншої експертизи збіжжя. Так, напр., держхліб-інспекція, Укрхліб, елеваторне управління Держбанку мали свої хлібні лябораторії, які фактично провадили рівнобіжну роботу. Наркомторг України ухвалив ліквідувати всі зазначені лябораторії й утворити єдину всеукраїнську хлібну лябораторію, яка підлягатиме Наркомторгові. В лябораторії буде зосереджено всю експертизу та науково-дослідну роботу над хлібом. До лябораторії буде залучено низку видатних спеціялістів.

ДОВГИ ПОЛЬЩІ.

Загальна сума державних довгів Польщі виносить 3 міліярди 583 міліони 377 тисяч 48 зол. На внутрішні довги припадає 314 міл. 199 тис. 158.48 зол., а закордонні довги 3 міліярди 268 міліонів 718 тис. 219 зол., що на доляри виносить 367.277.710 дол. Коли до того додати 72 міл. дол. (закорд. кредит) то довг Польщі виноситиме 439 міл. 271 тис. 710 дол., або на голову 15.8 дол.

ЛЕТУН КЕННЕКЕ У КАРАЧІ.

КАРАЧІ, Британські Індії, 31. жовтня. — Ляйтнант Отто Кеннеке, що летить зі Злучених Держав через Азію у своїм аероплянї „Ґерманія", прилетів тут з Бендер Аббас. Його товариш, ґраф Солмс Лявбах, що потерпів легкі покалічення у хребті в часі, коли літак Кеннеке був приневолений спуститися на землю, повернув винанятим літаком у Баґдад, в краю Ірак, а звідтам виїзджає до Каїра.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКЛАДУ ЛЯБРАДОРИТУ.

Академик Тутківський повернувся з наукової подорожі до кол. радомиського повіту, де здобув для музею ґеольоґії дуже гарні зразки лябрадориту (низкосортній мармур). Між иншим акад. Тутківський придбав у селян в Камяному Броді гарні вироби з цього каменю. Цей камінь розробляли, починаючи з 50 років минулого століття, кріпаки в майстерні поміщика. Вироби майстерні свойого часу постачали навіть за кордон. Роботу завжди провадили примітивно. На думку акад. Тутківського, тут варт улаштувати майстерню з відповідним устаткуванням. Зважаючи на те, що наш лябрадорит майже єдиний в світі і найкращої якости, майстерня моглаб експортувати лябрадорит за кордон.

АНҐЛІЙСЬКА КООПЕРАТИВНА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ХАРКОВІ.

До Харкова прибула анґлійська кооперативна делеґація. На розмові зі співробітником РАТАВ голова делеґації Гавкинс (член правління російсько-британського хлібного товариства й член правління анґлійського товариства ґуртових закупок) сказав:

„Російсько-британське хлібне товариство, що істнує вже 4 роки, провадить операції по реалізації і фінансуванню експорта зернових культур із Радянського Союзу, — і зокрема з України — до Англії. Ми маємо намір ознайомитися на місці зі становищем української кооперації і роботою експортових орґанізацій. Крім того ми хочемо встановити тісний звязок з українською кооперацією, щоб збільшити експорт с.-г. продуктів до Анґлії й поширити імпорт на Україну виробництва анґлійської кооперації.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПРОТИ СЕПАРАТИСТІВ.

ХАРКІВ, 29. жовтня. — Український Центральний Виконавчий Комітет, після звітів Петровського й Чубаря приняв резолюцію, у якій заявляє, що сепаратистичний рух на Україні треба уважати контрреволюційним і через те належить вести з ним безпощадну боротьбу.

ГОЛОД І НУЖДА НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

Чимраз страшнійші доходять до нас вісти із знищеної повенню Гуцульщини. Щойно тепер можна собі виробити докладний образ того, що за шкоду наробили там розшалілі гірські потоки. Гуцульщина й на далі відірвана від світа і тільки гірськими стежками можна туди дістатися. Дороги далі понищені, а урядові чинники не спромоглися на це, щоб їх відбудувати. Малі грошеві підмоги, які одержало населення, нічим йому не помогли, бо пішли на закупно крихітки харчів. А що харчі ті треба здалека, і то пішки приносити, то можна собі уявити, які вони дорогі і як мало можна їх набути за дрібну допомогу. Серед населення панує велике розярення й обурення. Були роблені заходи скликати віча, щоби на них обміркувати страшне положення і зажадати підмоги, одначе влада на них не позволила. Коли відносини не зміняться, то зимою зустріне Гуцульщину справжня руїна.

СМЕРТЬ ВІД УКУШЕННЯ ГАДЮКАМИ.

У протягу послідних 50 літ згинуло від укушення гадюками понад 1 міліон осіб. У самих тільки Індіях умирає річно около 20,000 осіб від укушення гадюками. У Середущій Америці гадюки спричиняють смерть 3—5 тисяч осіб річно; в Африці й Австралії гине від укушення гадюк близько 5,000 осіб.

З НОВИХ ВИДАНЬ.

У послідних тижнях вийшли з друку такі нові книжки:

„Історія української літератури" Грушевського, том V. частина 2., обіймає літературу XVI і початку XVII століття.

„Збірник українських дум", том І. під ред. К. Грушевської.

ПОСЛУГУЮТЬСЯ ЛИСТАМИ ЛЕНІНА ДО ПОБИТТЯ ОПОЗИЦІЇ

ПРАВДА МІСТИТЬ ДВА ЛИСТИ ЛЕНІНА, У ЯКИХ ЗОВЕТЬСЯ КАМЕНЕВА И ЗІНОВЄВА ЗРАДНИКАМИ Й СТРАЙКОЛОМАМИ.

МОСКВА, 1. падолиста. — Опозиція у комуністичній партії потерпіла тяжкий удар через оголошення у часопису „Праві" двох листів Леніна, осуджуючих Зіновєва й Каменева. Ленін осудив у тих листах як найострійше своїх однопартійників а тепер членів опозиції Каменева й Зіновева за те, що оголосили статтю у непартійнім часопису „Нове Життя", у Петрограді. У сій статті неґодилися два згадані визначні комуністи зі своїми товаришами й Леніном, щоби розпочинати сейчас революцію проти правительства Керенського.

Ленін називає їх у своїх листах зрадниками й страйколомами та домагається безпроволочного прогнання їх з комуністичної партії.

Ся обставина не перешкодила однак Ленінови пізнище не тільки задержати їх надальше у комуністичній партії, але наділити їх ще відвічальними урядами у совітській републиці.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ БУДЕ РОЗВЯЗАНИЙ.

ВНОСЯТЬ СЕ З ТОГО, ЩО ПОСЛИ И СЕНАТОРИ ДІСТАЛИ ПЛАТНЮ ЛИШЕ ДО 28. ПАДОЛИСТА.

ВАРШАВА, 1. падолиста. — Польським послам і сенаторам, котрі побирають платню з гори, виплачено їх посольські дієти лише до 28. падолиста с. р. Ся обставина є неначе вказівкою, що польський сойм буде напевно розвязаний 28 падолиста.

Польські урядові круги оправдують тепер міністра фінансів і пишуть, що він тому не подав подробиць буджету, бо їх не одобрив ще Чарлз С. Дюї, дорадник управи Польського Банку. Чарлз Дюї має прибути незадовго до Варшави. З наведеного видко, що Польща, яка себе уважає за дуже велике „моцарство", остає під контролею Злучених Держав і без позволення американського контрольора не має права розпоряджати державними приходами й розходами.

КИТАЙЦІ ОБІКРАЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНЗУЛЯТ У НАНКІНҐ.

БРИТІЙСЬКИЙ КОНЗУЛЯТ ОБЕРНЕНО У ХОЛЕРИЧНИЙ ШПИТАЛЬ.

ПЕКІН, 1. падолиста. — Жовніри націоналістичного правительства у Нанкінґ ограбили тамошній американський консулят. Вони розбили одку з трьох огнетревалих кас конзуляту й забрали усі дорогоцінности, що там находилися. По улицях Нанкінґу продають цілі вязанки кореспонденції з конзуляту.

Згаданий конзулят оставав незанятий від 24 марта. Коли згаданого дня заняли його кантонські війська, покинув його американський конзуль Дейвис разом зі своїм штабом. Будинок пильнували однак жовніри з армії ґенерала Кай-Шека.

Британський конзулят у Нанкінґ перемінено у холеричний шпиталь. На ґрунтах приналежних до конзуляту ховають померших на холеру людей.

МУСТАФА КЕМАЛЬ ПАША ВИБРАНИЙ ВДРУГЕ ПРЕЗИДЕНТОМ ТУРЕЧЧИНИ.

НАЦІОНАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ, ЗЛОЖЕНЕ З ЧЛЕНІВ ЙОГО ПАРТІЇ, ОДНОГОЛОСНО ПРОГОЛОСИЛО ЙОГО ПРЕЗИДЕНТОМ.

АНҐОРА, Туреччина, 1. падолиста. — Мустафу Кемаля Пашу, одну з найвизначнійших осіб у новочасній Туреччині і дотеперішнього президента, вибрано одноголосно вдруге президентом Туреччини.

Національне Зібрання або турецький парлямент, що складається з 325 послів, самих однопартійників Мустафи Кемаля, проголосило його вдруге президентом, виходячи з тої точки погляду, що у Туреччині нема від нього спосібнішого чоловіка на се становище.

Мустафа Кемаль звернув на себе увагу своїх земляків ще у 1916 р., коли був командантом турецьких військ у боротьбі з аліянтами.

У 1923 р. Національне Зібрання, проголосивши Туреччину републикою, вибрало його першим президентом новоутвореної републики. 20 жовтня с. р. закінчив він свою бесіду, що складалася з 400,000 слів, а на якої виголошення треба було 36 годин і 30 мінут.

Реформи Мустафи Кемаля дотикали не лише індустріяльного й аґрікультурного законодавства, але він розвів також сильну пропаґанду за тим, щоби приневолити Турків носити европейську ношу, залишити давні фези, а що до жінок, то вивдовів до сього, що вони перестали заслонювати свої лиця на улиці. Він є рівнож прихильником атлетики й танців.

БОЛЬШЕВИКИ ПОЯСНЯЮТЬ РОЗПОРЯДОК ПРО ЗНЕСЕННЯ КАРИ СМЕРТИ.

МОСКВА, 1. падолиста. — Совітське правительство видало розпорядок, у якім пояснює недавний маніфест, яким знесено кару смерти, з виїмком дуже тяжких провин, як приміром зрада держави. У тім поясненню говориться, що за хабарництво, надужиття власти й за спроневірення державних грошей не будеться більше карати смертю.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
A Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОВІТИ І РОЗОРУЖЕННЯ.

Зайшла подія, яка по всякій правдоподібности буде мати немале значіння. Совітський міністер заграничних справ Чічерін повідомив Лігу Націй, що совіти возьмуть участь в найблищих нарадах, які будуть вестися з рамени Ліги в справі загального розоруження. В тих самих нарадах возьмуть участь і американські представники. Коли зважити, що Америка і Совітський Союз, себто ті дві держави, що стоять осторонь Ліги, беруть тепер офіціяльну участь в нарадах, то можна припускати, що аж тепер справа розоруження піде вперед. Бо досі вона не прибирала реальних форм між иншим і по тій причині, що совіти бокували, а другі держави, особливо ті, що як Польща та Румунія сусідують з совітами, противилися розоруженню з огляду на военну небезпеку з боку совітів.

Совітська участь в розоружних нарадах Ліги означае певний зворот в совітській дотеперішній політиці, яка в послідних часах Европою не дуже то цікавилася, а звернула всю свою увагу на Азію, головно на Китай. Мабуть і там совітам не дуже то пощастилося і вони таки вертають назад до Европи. І по свому звичаю забувають на те, що самі вони висмівали Лігу Націй та проголошували офіціяльні заяви, в яких підносили, що Ліга Націй, яка заступае інтереси кількох імперіялістичних держав, не може бути трибуною загального розоруження.

Отсей крок совітів буде без сумніву несподіванкою для Франції і тих держав, на яких вона опирае свої впливи в Европі а між якими головне місце займае Польща. Бо з наближенням совітів до Ліги скріпиться становище Німеччини, яка річ ясна заявляеться за розоруженнем, бо вона й так розоружена на підставі верзальського договору. Та головний камінь преткновення для розоруження буде ставити Англія. Її ґеоґрафічне положенне є того рода, що сильна фльота являеться її одинокою охороною, бо тільки вона одна може забезпечити довіз живности. А сама Анґлія виживити себе не може. Та небезпека все стоїть їй перед очима, бо зі звітів англійського ґенерального штабу виходить, що колиб Німці були мали в 1917 р. більше підводних суден, булиб змусили Анґлію до капітуляції нічим иншим а тільки голодом. Анґлія хотіла би розоруження, але передовсім домагаеться спеціяльних ґарантій, які унеможливилиб її виголодування. Які саме мають бути ті ґарантії, над тим спорять самі Анґлійці. Через них лорд Сесил розійшовся саме з кабінетом Болдвина.

Ті трудноці будуть предметом нарад теперішньої розоружної сесії. А совіти готові своею появою викликати ще й другі.

ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ В АМЕРИЦІ

(Зі звіту рек. секретаря Обеднання д-ра Л. Мишуги, який виголошено на Четвертім Конґресі Обеднання дня 26. жовтня 1927 р. в Филаделфії, Па.).

(Продовженне).

Шановні Делеґати! Всі Ви були свідками тої боротьби і бачили ті базарні методи, з якими накиненося тут на всіх тих, що не задля бизнесу чи „добрих процентів", ні задля заспокоеня амбіцій, а тільки з чисто ідейного почутя взялися до будови такої національної орґанізації, яка нас тут в першу чергу мае виратувати від передчасної національної смерти, а попри це принести користь ще й рідному краеви. Ми не романтики. Ми свято віруемо, що шлях до українського національного визволення йде тою виховавчою дорогою, яку я частинно намітив, коли говорив про дух Обеднання. Ми не українські теоретики учені, що за зеленим столом пишуть політичні трактати, які ми, мимоходом кажучи, читаемо і високо цінимо як наукові праці. Ми підходимо до справи практично. Ми віримо в силу нашого народа, а то наше визнання не є гарною демаґоґічною формою, обрахованою на оплески товпи, бож ми ті, що серед народу працюемо, а через те й найкраще знаемо вартість тих оплесків. Ми віримо одначе, що в нашім народі можна завести сильну дисципліну, можна його зорґанізувати, можна його наклонити до систематичних жертв, до пошани авторитету і будити в нім хотіння власної держави не тільки граючи на його хвилевих сентиментальних почуваннях, але наклонюючи його розум до такогож розвязання нашого національного питання. Ми свідомі цего, що це дорога тяжка і довга. Але зате ця орієнтація на власні сили одиноко доцільна. Працюючи в той спосіб в Америці над нашим розпорошеним в американськім мори народом серед, як Вам всім відомо, надзвичайно важких обставин, бачимо на власні очі, що наша праця мае успіхи. Ми можемо сміло сказати, що тут на демократичній американській землі вже є готові кадри державно-творчого робітничого українського елементу, здисциплінованого й ідейного. А створено їх без гетьманських отченашів, а тільки дорогою довгої освідомляючої праці. І ми свідомі того, що глина це головний матеріял, з якого доводиться нам будувати державну ліпянку. І знаемо добре, що до цеї державної будівлі треба нам твердого каміння. Ріжниця між нами, які покладаемося на наші власні сили, а тими, що до тих сил довіря не мають, є та, що наші праві, себто гетьманці, шукають того каміння, що вони його звуть „державно-творчим" елементом, серед зайшлого на Україну поміщицького московського і польського елементу, а ми того переконання, що земля наша багата на ріжні скарби, а між ними е і каміння. Треба тільки завдати собі труду і вертіти за ним в глибинах нашої душі так, як вертять ті, що шукають в нашій землі за нафтою. Ми звикли місити тільки глину і мешкати в глиняних хатах. Глиняними остали й наші мозки. Коли мозок наш стане твердим як камінь, коли ствердне наша слаба воля, коли дійсна просвіта завитає до наших глиняних хат і голов, коли засталиться наш характер, коли не буде земля наша викидати типів, що будуть літати вічно між крайною демаґоґією а гидким плазунством перед „ясновельможними" світського чи духовного стану, між крайним атеїзмом а релігійним фанатизмом, коли не буде тих типів, що подібно як отаманщина деморалізують наш нарід, а коли на їх місце прийде солідна, систематична праця над орґанізацією всіх ділянок нашого життя, тоді створиться свій власний „державно-творчий" елемент і не треба буде йти до других його позичати. Бо позиченим тяжко збогатитись. І наші ліві ведуть нас подібною дорогою. І вони нам кажуть, що ми нарід нездібний добитися своеї держави о власних силах. По їх рецепті треба нам рівнож шукати державно-творчих елементів, а тими державно-творчими елементами е в них московське робітництво на Україні, а далі і сама Москва.

Гетьманці рекомендують нам опертя о „державно-творчий" елемент типу ґенерала Залеського, який пише в гетьманськім видавництві „Хліборобська Україна" про „Завдання розумного і чесного правительства на Україні", а заразом подае в російських „Последніх Новостях", що він „в інтересах порядку боровся з українофільством" та що він „безпартійний, бо в мене одна партія — Росія". Ото такі люди мають бути тим каміннем, тим „державно-творчим" елементом, на який хочуть спертися гетьманці при будові української держави ще й тепер, коли якраз завдяки цему „державно-творчому" елементови треба було вже раз робити повстанне проти гетьмана Скороподського. І якраз такі Залєскі, яких ще тепер нам рекомендуеться, е найкращим оправданнем повстання проти гетьмана, як і цего, що монархістичне каміннє, на яке спираеться гетьманська ідеольоґія, є сто раз гіршим від нашої демократичної глини. Бо то каміннє звертаеться тільки до камінної Москви, а Україні воно служити не в силі. Чим горнець накипів, тим його і чути. І хоч як остроумні можуть бути теоретичні наукові заключення теоретика українського монархізму і без сумніву великого патріота і мужа науки Вячеслава Липинського, практично справи української державности вони не посувають, особливо коли інтерпретаторами тих ідей є того рода люди, як ті, що ми їх тут маємо, згл. мали. Оттут саме переконалися ми всі, як виглядае на ділі защіплення в українські маси українського монархізму. Аж жаль береться, як можна свідомо дурити весь загал в Европі про силу гетьманської ідеольоґії в Америці. Бо щоб сказали ті добрі люди, що їх наклонили слати привіти Січовому Гетьманському Зїздови, колиб були власними очима бачили ту цілу комедію, яка тут творилася на наших очах, яка знищила Січову Орґанізацію, повівши її на службу воюючому, фанатичному клерикалізмови та на дороґу посвячування січових прапорів з Поляками як кумами, з виклинанням з церкви найбільш поміркованих елементів за те, що протестують проти варшавсько-римського конкордату і т. п., або з вихвалюванням тих, що тут в Америці переходять на польську сторону і йдуть до польських костелів, бо це наш „найспокійніщий і найлучший елемент", як це виразно підчеркнув др. Назарук в друкованих недавно тут статтях. І Ярема Вишневецький знайшов отже своїх ідеольоґів.

В кождім народі є ріжні течії, е і течія монархістична. Зовсім природно, така течія могла витворитися і серед Українців. Ніяка культурна людина, а тим самим ми, американські Українці, не мали причини відноситися особливо ворожо до монархістичної ідеольоґії. Війни з нею не розпочинало тому й Обеднанне, а навпаки, дало можність гетьманським приклонникам на послідні́м зїзді Обеднання висловити свої погляди. Чиж можна було обійтися культурніше?

І тому, що з повною повагою ставилися ми всегда до гетьманського ідеольоґа Липинського, рішили ми віднестися з повним тактом навіть до тих, яких ми вважали політичними авантурниками, а які тут були і е ще представниками гетьманської ідеольоґії. Ми не боялися монархізму, бо щож иншого проповідуе український націоналіст як не те, що пише Липинський, коли підносить, що:

Ніхто нам не збудуе держави, коли самі її не збудуемо і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути.

І український націоналіст опирае силу нації на хліборобській клясі і він будуе силу і авторітет. Не можемо одначе погодитися з гетьманцями щодо цего, що будьто би без помосковленого і спольщеного українського дворянства не могла бути переведена орґанізація хліборобських мас та витворена провідна хліборобсько- селянська державна верства, а тим самим не могла бути обеднана і зорґанізована Українська Держава. Для тих то помосковлених і спольщених дворянських верхів треба української монархії - гетьманату, бо без него вони з фактом української держави не помиряться, а тим самим не допустять і до самої держави — так проповідують теоретики українського монархізму.

Иншими словами: Без Залеских нема і не буде української держави. А щоби були з нами Залескі, треба створити гетьманат. А Залеский це той „політично-чесний, державно-творчий елемент", якого, як вже було згадано, реклямуе „Хліборобська Україна", а який заявляе, що „В мене одна партія — Росія". Ми маємо отже опиратися на прямо ворожі нам сили і творити для їх приеднання гетьманат в тім часі, коли ті сили не мають для нас ніякого значіння. Бож на Україні земля перейшла до селян, а по поміщиках і слід пропав. Живуть вони хиба на іміґрації або в Польщі і там по всякій правдоподібности і помруть. І чи не краще замість навертати їх до української ідеї, звернути всю свою силу на орґанізацію і державно-творче вихованне нашого селянства, а головно нашої інтеліґенції. Бо від тої головно всяке наше лихо походить, а приміром того послідного може нам бути наша розжерта інтеліґенція в Америці.

(Конець буде).

Гей, до діла, браття!
Летім і шукаймо
Рідну ниву занедбану
Зерном засіваймо!
З неба роса спаде,
Весь бурян пропаде;
Колосистим житом
Буде нива вкрита.

І. Воробкевич.

(До Молодої Січи).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, подае до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 6-го листопада, точно о год. 1-ій пополудни в гали церковній. Присутність всіх членів пожадана, бо є важні справи до обговорення, а найважнійша справа це свято першого падолиста. — Мих. Дмитриків, писар.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Уряд Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляе своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 6-го падолиста, в гали мітінґовій о 3-ій год. пополудни. Кождий член мае явитись на означений час. Є дуже важна справа, якої не можна полагодити з меншим числом членів. Не забувайте на Сиротинець при У. Н. Союзі. — О. Михальчишин, предс.; П. Беркита, кас.; П. Стадник, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляе своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, дня 5-го падолиста, о год. 7-ій вечер, під ч. 435 Мейн ул. Проситься всіх членів явитись на означений час. — В. Григорчук, предс.; Г. Ничка, кас.; М. Сас, секр.

Еллі М. Серімсавр.

ХТО ЯКО БОГ...

Дівчина пошпотувалася, як сходила по камінних сходах з лави обвинувачених. Здавалось їй, що мряка закривае перед нею дійсний світ. Дозорчиха, строгого хоч доброго лоця, взяла її за руку. Була вже в части під землею. Яка вона інша, як ця щаслива Ванна Емері тому місяць. Як змінилася!

— Туди — сказала дозорчиха.

Ванна відвернулася. Не бачила її. Бачила лише строгого мущину, що проголосив присуд: шість місяців, аби поправилася.

Дозорчиха всміхнулася значучо:

— То скоро мине, — сказала — зрештою ви ще тут вернетеся напевно.

— То був лише припадок — сказала Ванна тихо. В її голосі не чути було оборони. Ствердила лише факт.

— Всі так говорять, — засміялася дозорчиха й відчинила двері келії.

— Ах, але то дійсно був припадок — обстоювала Ванна. — Навіть тепер не знаю, як я це зробила. Гадаю, що не хотячи. Перли були такі гарні. Я хотіла вложити їх собі на шию, бо я була цікава, як почуваються великі пані, коли мають перли на шиї.

— Вони передовсім чують, що ті перли належать до них. Ви забули про те — сказала дозорчиха.

— Так, я забула — очи її зайшли сльозами. — Я хотіла потім віддати ці перли — сказала майже по діточому.

— Всі так кажуть.

— Але я направду хотіла. Я мала їх лише раз на собі. Потім пішла я до крамниці, але боялася ввійти. Я ждала на розі вулиці, вкінці здобулася на відвагу. Відчинила двері і попросила показати собі золоту брошку. Але мене пізнали і прикликали поліцію. Я боронилася, але мені не хотіли вірити, зрештою перли були в моїй торбинці.

— А тепер дали вам шість місяців, аби ви могли роздумувати над тим.

— Шість місяців.

— Знову зобачу вас тут — сказала дозорчиха.

— Ні, ніколи...

— Всі так кажуть, а потім приходять.

— Але я...

— Ви такі самі, як інші. Ви вернете напевно. Минувшина ніколи не вмирае. Це одинока річ вічна в нашім смертельнім життю.

— Ні, ні, що вмерло, минуло. Ніколи не воскресне — сказала зворушено дівчина.

— Може бути, зрештою побачимо, пані. Не мине десять літ, а ви вернете тут. Привитаю вас тоді і пригадаю це.

Ванна впала на крісло. Шість місяців, як це не богато в порівнанні з життям. Не треба попадати в розпуку! Мине скоро!

Коби лише не бачила нікого і щоби її не бачили! Ось мета її нового життя!

* * *

Хотіла втратити з очей свою минувшину, боронилася перед споминами. У вязниці переважала думка, що Ванна поверне до злочинного життя. Вязничний пастор уважав її зіпсованою грішницею. Дозорчиха питалася її, чи подобаеться їй нове мешканнє. Хтось згадував навіть про поворотний білет. Директор вязниці говорив до неї прихильно, розважно. Цікавився її сумною долею. Таж вона була така молоденька. Всі хотіли поправити її.

Коли вкінці вийшла на вулицю як свобідна жінка, директор вязниці сказав до пастора:

— Сумне то, сумне.

— То жінка без серця. Не знае ріжниці між добром і злом. І не хоче пізнати. Я боюся за неї. Вона зле скінчить. Прочуваю це.

На вулиці Ванна раділа безмежно. „Я з Богом у порядку. Він мене розуміе!" говорила до себе. Заглянула до своеї чекової книжечки. Ще не було так зле. Мала стопятьдесять фунтів. Пішла до невеличкого готелю біля Чейрінґ Кровс і завагалася хвильку, коли мусіла до готелевої книжки вписати своє назвище.

„Една Форбс". Нове назвище, нове життя, перекреслена минувшина. З Богом була в порядку, бо Бог розуміє все.

•

Майор Оґілві поглядав мило на жінку, до якої тулилося двоє дітей, що конче хотіли поцілувати маленького братчика, якого щаслива мати пригортала до себе. Майор поклав руку на каштановате волосся жінки і гладив її лагідно.

— То цікаве, Елек, — сказала жінка — що можна бути таким щасливим. Чи життя не є гарне?

Ввійшов слуга і сказав несміливо до пані:

— Прийшов малий Джо Фелтен. Зранився в руку і...

— Зараз іду, — сказала пані Оґілві. Я зараз верну — звернулася до чоловіка і вибігла з кімнати.

Але час минав, а жінка не вертала. Минуло пів години, година. Але майор Оґілві усміхався. Знав свою жінку. Був би не оженився з нею так скоро тому десять літ, колиб не був певен щодо її характеру. Певно перевязувала рану малому Джо, а потім занялася чимсь іншим. Дбала про все, всім помагала.

Добру жінку, взірцеву матір, дбайливу господиню — найшов Елек Оґілві в Една, своїй жінці. Пізнав її на пароході, що вертав із Індій. Една товаришила якійсь неприемній пані. Від першої хвилі сподобалися одно одному. Шлюб відбувся небаром.

— — — — — — — — — — — —

Увійшла Една, а рівночасно на долі озвався дзвінок.

— То приходить наш гість Марко — сказав Елек. — Один із найзнаменитших людей, яких знаю. Відпічне собі у нас. Будеш доглядати його, правда? Бідний не оженився досі. Вертае з Індій. Був там анґліканським епископом. Дбай про нього дорогенька, але не залюбися — жартував майор — він дуже гарний.

Вийшла з кімнати усміхаючися. Пішла одягнутися як найстаранніше, щоби подобатися Маркові. Він теж був найліпшим приятелем її чоловіка ще з часів університетських студій в Кембріджі.

Як ввійшла до гостинної кімнати, не було там нікого. Елек сидів із приятелем у бібліотеці. Една була дуже цікава, як виглядае приятель її чоловіка.

Відчинилися двері й озвався голос Елека:

— Една, ось Марко. Марку, це моя жінка. Сподіюся, що будете приятелями. Я мушу ще вийти на яких десять хвилин до городу.

Една глянула на гостя. Дрож пробігла по її тілі. Пригадався їй строгий голос: „Минувшина ніколи не вмирае! Це одинока річ вічна в нашім смертельнім життю!"

Знала, що він пізнав її. Привиталися механічно. Гляділи на себе мовчки. Мужчина ворожо, строго, осуджуючо, жінка — благаючо.

— Ви не скажете Елекові? — прошептала нарешті.

— Моїм обовязком є сказати — відповів.

Гляділа на нього з переляком.

— Благаю вас, в імя боже не скажіть!

Епископ хотів щось сказати, але в цюж мить увійшов Елек.

— Сподіюся, що ви вже заприязнилися. Але прошу на снідання.

— Ах Боже! — думала Една. — Ах Боже, ти лише вмієш читати в серцях! Чудо лише може врятувати мое щастя! Една знала добре свого чоловіка. Строгий жовнір, добрий чоловік, але вихований у строгій дисципліні. Честь була йому дорожча ніж любов. А тепер довідається, що його жінка злодійка! Що сиділа у вязниці! Що то буде?

— — — — — — — — — — — —

— Дуже тебе перепрашаю, Марку, що мушу вийти. Маю ще засідання в касині. Будемо приймати нових офіцирів. Я приобіцявся прийти. Верну за годину. Бавтеся добре.

Майор вийшов. Настала довша мовчанка. Вкінці Една рішилася перервати мовчанку.

— Отже ви хочете зранити його? — спитала. — Вислухайте мене. Я не хотіла допуститися крадежі.

— Як вязничний пастор цілих сім літ чув я це нераз. Ніодин злочинець не хоче допуститися злочину, а таки всі поповняють злочини.

— Коли скажете йому, поступите несправедливо.

— То мій обовязок. Справедливість і обовязок це одно.

— Цеж сталося двацять літ тому. Мені тепер сорок літ, я тепер щаслива жінка. Ах! Боже! Забудьмо минувшину! Я перекреслила її. Вона не істнуе вже для мене!

— То мій обовязок — говорив епископ. — Коли я хочу бути справедливий для мого приятеля, то мушу передовсім бути чесний зі собою. Колиб я це замовчав, я допустився брехні. Мушу бути чесний.

За дверми озвався голос Елека. Говорив до слуги:

— Треба позамикати вікна. Надходить буря.

Ввійшов усміхнений, поцілував жінку і оглянув весело епископа. — Чи не гарна його жінка?

— Приходили тут зі села подякувати тобі за те, що ти перевязала рану малому Джо.

— Елек, то, що я тобі хочу сказати, дуже неприемне. Але, старий приятелю, не все приемно е сповняти свої обовязки.

Нараз сніп світла розяснив кімнату. Вдарив грім. Една скрикнула й підбігла до чоловіка. Вдаряв грім за громом, сильний вітер вдаряв дощем об вікна.

— Елек, то страшне, але мусиш це знати — —

Знову грім і лискавка, наче моргнуло око Всемогучого, що бачить усі тайни в серці людини. Грізна постать задріжала, зігнулася й повалилася на землю. На устах дріжали ще останні слова — несказані. Епископ замовк на віки.

— Серце, — ствердив лікар.

— Убила його буря.

Серце? Лише одна Една знала, чому серце. Була з Богом в порядку, Бог зрозумів її.

•

Една й Елек сиділи після похорону. Елек дуже згризся. Чому мусіла вмерти людина знаменита, потрібний для світа вчений. Мусів відійти, а лишилися інші, менше пожиточні.

— Цікавий я, що він хотів сказати? — сказав майор.

— І я цікава, — повторила жінка.

— Ніколи вже цього не дізнаемося.

— Ніколи.

Яка радість сяяла з очей Едни, коли цілувала чоловіка! Який гарний цей світ! Ніякі хмари не захмарять уже її щастя.

Бог був справедливіший як людина!

Переклав С. С.

ПОЗІР! PERTH AMBOY, N. J. ПОЗІР!

День 1-го Падолиста є великим укр. нар. святом. Бо в цей день обходимо память независимости України, память о погибших героях за волю Неньки України. Тому

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

відбудеться в нашій громаді

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО

в слідуючім порядку:

о год. 10-тій рано місцеві Товариства і Братства вийдуть одні з галі української при Стейт Ст., а другі з галі гр. Івана Ваверчака (відповідно до розпорядження Комітету) і походом до укр. церкви Усп. Пр. Діви при Вейн Ст., де по Сл. Божій відправиться панахида за всіх погибших в борбі з ворогами за волю Неньки України.

О год. 6.30 вечер в українській гали при Стейт Ст. відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

силами укр. Тов. „Боян" під управою Й. Букати. В тім концерті візьмуть також участь шкільні діти з піснями і декламаціями.

Всі члени місцевих укр. Товариств і Братств мають взяти обовязково участь в цім великім торжестві.

Святочну промову буде мав п. Ревюк, головний редактор „Свободи".

Весь дохід з концерту призначений на ратунок для потерпівших від повени. — Комітет. 255-6

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

З НАГОДИ ДЕСЯТИРІЧЧЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

— уряджує —

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

(MANHATTAN LYCEUM)

66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

Весь дохід призначений на поширення просвіти серед українського робітництва міста Ню Йорку.

Початок точно о год. 6-тій вечером. Вступ 50 центів.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ 56,8

ПОЗІР! CHESTER, PA. ПОЗІР!

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛИКИ

при співучасти артиста барітона гр. Мих. Зазуляка і молодої співачки п-ни Ярослави Білоруської з Плейнфілд

ЗАХОДОМ СІЧИ ім. П. К. САГАЙДАЧНОГО В ЧЕСТЕР

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

У ВЕЛИЧАВІЙ ГАЛІ SYNAGOGUE CENTER при 8th i Welsh St., CHESTER

Фортепяновий провід веде п-ні Кат. Дубасова.

Місцевий мішаний хор під управою гр. Еміля Погорецького.

Між точками будуть сольові скрипкові продукції учнів школи гр. Павла Келичави.

Ціни місць: $1.00, 75 і 50 центів; діти 25 центів.

ПОЧАТОК ТОЧНО О 3-тій ГОДИНІ ПОПОЛУДНИ.

Просимо всеньке Громадянство з Честер, Філаделфії й околиці о численну участь у Святі, щоб поклонитися Борцям, які поклали свої буйні голови за Волю України, і щоб послухати нашого соловія-співака М. Зазуляка.

Проситься родичів звернути увагу на діти. 256-7

Між першою а другою частиною 20 хвиль перерви.

Січ ім. П. К. Сагайдачного.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СІЧИЙ В НЮ ЙОРКУ

при співучасти українських Товариств з Ню Йорку і Асторії

— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ СВЯТОЧНИЙ

КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

о годині 6-тій вечером

B THE STUYVESANT HIGH SCHOOL, 345 E. 15th ST., NEW YORK, N. Y.

з нагоди 9-літної річниці оголошення Української Державности на Західно Українських Землях.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ. Галя отворена від 5-ої години вечера.

В концерті беруть участь визначніші співаки, Січовий хор і хор молодечої Січи під управою дірігента п. Кириченка, квартети, сольові точки то що. Святочні промови виголосять п.п. Др. Мишуга і Дедровський.

Громадяне! Святим обовязком кождого Українця чи Українки бути на цім Національнім Святі і Своєю присутностю його звеличати. Приводіть своїх діточок, щоби вони на цім концерті вчились шанувати геройчні зусилля своїх батьків та набрались духа до дальшої боротьби. Роскішна галя та добірний концерт будуть запорукою Вашого вдоволення. Най ні одного свідомого Українця не забракне на цім Святочнім Концерті. 256-58

Комітет Падолистового Свята.

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ Т-ВА „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ", ВІД. 325 У. Н. С.

буде поставлена чудова комедія в 5-ох актах, І. Мидловського, під назв.:

„КАПРАЛЬ ТИМКО"

або „ЩО НАС ГУБИТЬ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

У ВЛАСНІМ НАРОДНІМ ДОМІ

під ч. 101 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Початок о годині 3-ій попол. — Вступ: $1.00, 75 і 50 центів.

БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

Панас Нагірний .... І. Пачковський
Гафія, його жена .... Синюта
Ольга, їх дочка .... п-на Анна Кісь
Тимко Капраль ..... І. Реклінський
Василь Вояк .... П. Слободзян
Прокіп Горішний, війт, Д. Смитанюк
Михайло Штудерний ... В. Палащук
Балтоозар, скорицький писар .... М. Баглай
Гершко, арендар .... І. Малик
Микита Джюс, селянин, .. Вол. Квас
Панько Кобрив, селянин .... В. Возняковський
Михась, парубок ..... І. Данильчак
Парубки та дівчата.

Товариство „Запорожська Січ" кличе всіх Українців і Українок міста Бруклина і околиці прийти на цю чудову штуку. Ця комедія має сміху до розпуки, тому хто прийде не пожаліє. Приходіть же самі і кличте своїх знакомих! 256-7

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТРІЧА БУВ. УКРАЇНСЬКОГО СТРІЛЬЦЯ З ПОЛЬСЬКИМ ҐЕНЕРАЛОМ.

Мій товариш, що находиться під цю пору в американській армії, пише мені таке:

„Минулого тижня відбулась в тій місцевости, де перебуває мій військовий відділ, „Медична конференція", на якій були представники одинайцятьох ріжних держав. Були тут і наші покровителі Поляки, а це: ґенерал-сержант Руперт і підполковник Богдан Заклиньскі. Ґенерал знав дещо з англійської мови, але підполковник не знав ані слова.

В суботу, 8-го жовтня, покликав мене мій майор до полкового офісу. Там були ці польські відпоручники і цілий ряд американських старшин. Майор підвів мене в сторону, де стояв польський ґенерал і підполковник і сказав: „Тут маєте горожанина польської держави, з котрим можете говорити вашою мовою". Підполковник сейчас заговорив у польській мові, а саме: що він дуже радий бачити тут польського обивателя. Я не відозвавсь до нього ані словом і не поздоровившись з ними, звернувся до американських старшин та заявив, що я не є жаден Поляк, хоч на жаль є польським горожанином. Та цего горожанства я ніколи не признав і не признаю, так як не признає його 8 міліонів українського народу, котрих поневолила брутальна сила польської армії, якій помогла Антанта. Я, як жовнір американської армії вважаю їх за представників чужої держави, однак ніколи не можу говорити з ними як свій зі своїми. Ми остаємо між собою ворогами так довго, як довго вони будуть неволити український нарід. Я вірю однак, що вкоротці побачу свій нарід незалежним і свобідним від брутального польського панованя.

Хоч говорив я ще не дуже доброю анґлійською мовою, всі мене добре зрозуміли. Американські старшини перешіптувались між собою, а деякі іронічно підсміхувались. Ґенерал змішаний не говорив нічого, тільки змінчива краска лиця (він раз червонів, раз синів) свідчила, що злість і сором відняли у нього мову. Підполковник сіпав його за рукав і все питав: „Сташку, цо он муві, цо он муві?" Ґенерал не відповідав, тільки сказав: „Чекай, я ці повєм пузьнєй". Що він опісля говорив, я не знаю. Я засалютував у сторону свого полковника і вийшов. Пізнійше мене покликано знова до полкової канцелярії. Польських штабовців вже не було, тільки американські старшини. Майже всі вони признали мені рацію, тільки полковник і майор мого відділу сказали, що хоч я маю рацію, то після військових приписів я поступив зле. Полковник мій сказав, що я поступив не по джентельменськи, бо я повинен був уважати це за честь, що люде з такого високого становища хотіли зі мною говорити.

Я відповів коротко, що по джентельменськи можна говорити тільки з джентельменами, а не з ворогами, що є тиранами для мого народу і для мене. Я рівнож зазначив, що український нарід присягнув пімсту за всі насильства Поляків, а я, як член того народу, не можу ломати присяги. Майор сказав, що йому було найбільше соромно, бо він мене привів до них. Я заявив йому, що дуже жалую, що зробив йому неприємність, але я инакше не міг".

Подія та сама собою не дуже важна, однак дуже замітна, що й спонукало мене подати її до відома ширшому загалови. Автор листа, С. Личак, був підстаршина У. Г. А., тепер член медичного відділу американської армії. В погоні за знанням — не маючи матеріяльних засобів — вступив у ряди американської армії, щоби коштом фізичних невигод розвинути свій ум. Будучи членом Стрілецької Громади, якої статут між иньшим наказує своїм членам „Стояти на сторожі національної чести і назви", дав доказ, що вміє цей статут пошанувати і оборонити свою національну честь і назву. Його заява як Українця, польського горожанина про своє відношення до польської держави також неабиякої ваги. Вже це, що майже всі американські старшини, котрі були свідками тої події, розпитували його відтак про цілий перебіг українсько-польської війни і про життя Українців під Польщею, є дуже вдячним вислідом такої незначної події.

Ну, а польські штабовці певно не забудуть так скоро поличника, який задав їм „гайдамака". Я певний, що й у їх заскорузлих головах мусів зродитися сумнів що до престіжу їх „моцарства" і його сили. Бо коли такий звичайний „гайдамака", якого не досягає тут гніт їх моцарства, обійшовсь з ними так драстично, то щож тоді думають десятки тисяч членів У. Г. А., яких на кождім кроці давить хомут наїздника? Я вірю, що степень їх самопевности відносно свого „моцарства" понизився — а це вже рівнож певний успіх.

Якби ми всі так використовували кожду нагоду на знищення (моральне і матеріяльне) ворога, якби так всі ті, що недавно ще з оружжям в руках, під присягою виписали на своїм прапорі „Здобути або в дома не бути", остали вірні своїй присязі, то не довго вже скиглілаби чайка „що вивела діток при битій дорозі".

При кінци звертаюсь до всіх був. членів У. Г. А.:

Товариші по зброї! Возьміть під увагу поступок тов. Личака і вставайте в ряди Стрілецької Громади! Йдім спільними силами до спільної мети, якою є самостійна українська держава.

В. Петрусик, Филаделфія, Па.

НАЙ-БЕЗПЕЧНІЙША ДОРОГА

ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО ДОМУ

Є ТЕЛЄҐРАФІЧНО

НЕПОСИЛАЙТЕ гроший в листах. Листи недоходять скорше, чим потяг може їх завезти. Ваша жінка або діти або мама в дома може потребують гроша сейчас. Коли дістались те платню ідіть сейчас до найблизшого вам Western Union Telegraph офісу і телеґрафічно вишліть гроші до дому.

За годину по наданню грошей на Western Union Telegraph офісі, вони будуть виплачені вашій родині.

Офіс Western Union Telegraph є в сусідстві. Наші урядовці є вишколені і обслужать вас скоро і гречно. За посередництвом нашої Пересилки Гроший Каблем ви можете переслати гроші до старого краю денебудь. Виплати в валюті даного краю або в долярах.

THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY

ЧИТАЙМО КНИЖКИ.

Надходять довгі вечері, тож берімся до читання книжок. Читаймо книжки про історію свого народу. Людина, знаюча минувшість свого народу, ліпше орієнтується, бо з історії довідується про всі похибки, які вже ділялись між нащим народом. Хто більше читає книжок, той більше розуміє, а хто є розімнійший, того і люде більше поважають. Кожна людина родиться на світ однакова, що не вміє читати ані писати. Але опісля, як зачне ходити до школи, то в школі набирає знання тим більше, чим більше ходить до школи. Правда, богато є людей, котрі не мали спромоги ходити до вищих шкіл, а декотрі люде є й такі, що навіть не мали спромоги ногою переступити шкільного порога. Чи такі люде не є неначе сліпі? Бо вони, хоч дивляться до книжки або часопису, нічого з того не розуміють. Та тут хто має тільки охоту до науки, той собі знайде дорогу до неї. Я богато знаю Українців, котрі приїхали до Америки і не вміли навіть свого імени підписати. Але декотрі мешкали з такими, що вміли читати і при них навчились читати і писати. Навчившись читати, взялися до читання книжок і часописей вільними часами і тепер стали досить свідомими людьми. Вони вже знають історію свого народу, яку кожний Українець повинен знати. Правда, що багато людей є таких, котрі кажуть, що вони вже є за старі, щоби тепер братись до науки та що вони вже не навчаться. Це є неправда. Ми приїхали до Америки як рільники і ніхто з нас не знав роботи на машинах. Але помаленьку навчилися, що дехто з нас знає багато робіт, котрих треба було учитись довший час. Знаю й таких Українців, котрі не вміють читати а проте вони є добрими грачами в карти. А як потрафили навчитися так грати, що потрафлять обіграти навіть Американців, то вони потрафили би навчитися і читати, лишень треба до того охоти. Не марнуймо вільного від роботи часу, а набираймо до своїх голов того дорогоцінного скарбу, котрого злодії не вкрадуть, вода не забере, ані вогонь не спалить.

Я. Ощипок, Клівленд, О.

ЯК ОРҐАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

—o—

Ансонія, Конн. Центральний Комітет Несення помочі жертвам повені в Галичині постарався видістати від міських властей дозвіл на **ТЕҐ ДЕЙ, який відбудеться в Ансонії, Дерби і Шелтон в суботу, дня 5 падолиста 1927 р. „Ukrainian Tag Day"** призначений на збірку для потерпівших від страшної повені в Галичині.

Дня 5 листопада від години 7-ої рано до 8-ої вечером будуть ходити наші дівчата з пушками, на яких буде видніти напись:

„Help Ukrainian Flood Sufferers in Galicia".

В сей день підуть колектори від дому до дому з лістами за збіркою. Просимо кождого жертводавця вписати своє чесне імя. Всі жертви будуть оголошені в „Свободі", щоби була контроля.

Всі місцеві українські дівчата і жінки повинні посвятитися в той день для тої гарної цілі і ми віримо свято, що вони це зроблять.

Ті, що вписалися вже і ті, що хочуть вписатися, зволять ласкаво явитися **в пятницю, 4 листопада вечером в Либерти Голл, Ансонія, Конн.,** а там одержать всі потрібні інформації.

ЗА КОМІТЕТ: **Григорій Журав,** предс.; **Теодор Захаревич,** кас.; **Томко Хомкович і Володимир Владика,** секретарі.

Ню Гейвен, Конн. При українській греко-кат. церкві св. Арх. Михаїла вибрано Комітет Допомоги Жертвам Повені, який має занятися цілою збірковою акцією. До комітету ввійшли: Мих. Довгий, Іван Перцак, Микола Плугівський, Василь Слободян, Роман Голубович, Петро Гричаник, Іван Плугівський, Олекса Ґіна, Петро Матвійчук.

Бронкс, Н. Й. За почином Жіночої Громади в Ню Йорку зорганізовано тут Комітет несення помочі потерпівшим від повені, який збирає одіж, білизну, черевики і т. п. Всі ті переходжені річи просимо передавати п. Марії Дідоха, 1138 Сімпсон Ст., двері: 22 Відбирати буде від год. 5 до 8 вечером через два тижні. Річи будуть вислані до краю.

Хто не звик правди поважати, той завше ласий панувати.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!

УКР. ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА В ДЖЕРЗИ СИТІ

— устроює —

ВЕЛИКИЙ

ОСІННИЙ БАЛЬ

GRAND BALL

В СУБОТУ, 5. ПАДОЛИСТА 1927

SATURDAY, NOVEMBER 5th, 1927

B WHITE EAGLE HALL,

335 Newark Ave., Jersey City, N. J.

Початок о год. 5-ій вечером.

Вступ 50 центів.

На сей баль запрошується горячо всіх Громадян і Громадянок, як старших так і молодших, до численної участи. Комітет доложить всіх старань, щоби всіх участників як найкраще задоволити. 256

Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!

НОРТ ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК!

УКР. НАРОДНА ШКОЛА ПРИ McKAY AND HALLECK

— відсвяткує —

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

В СУБОТУ, 5. ПАДОЛИСТА 1927

Свято устроює Школа зі своїми учениками

КОНЦЕРТОМ

Програма богата.

Початок свята 7.30 вечером.

На те свято запрошується Товариства і Братства як з Гемтремк так і з Дітройт.

254,6 Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. МИКОЛИ ЛИСЕНКА

при українській гр.-кат. церкві в Централія, Па.

відограється представлення

„СВЕКРУХА"

(Лопатинського)

В НЕДІЛЮ, 6 ПАДОЛИСТА 1927

SUNDAY, NOVEMBER 6th, 1927

Початок 7.30 вечером.

Вступ 75, 50 і 15 центів.

До численної участи запрошується усе місцеве і позамісцеве Громадянство. 256

УВАГА! МІННЕАПОЛІС, МІНН.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В МІННЕАПОЛІС

— устроює —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-го ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

НА ГАЛИ 505 — 4-та УЛИЦЯ Н. ІСТ

В ЧЕСТЬ 9-ЛІТНИХ РОКОВИН НЕЗАВИСИМОСТИ УКР. ДЕРЖАВИ:

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

а заразом відограється песа в трох діях, з життя Укр. Січових Стрільців:

СОФІЯ-ГАЛЄЧКО

Свято розпічнеться поминальним богослуженням і панахидою за погибших Героїв українського народу в церкві св. Арх. Михаїла о 10-ій рано, при співучасти всіх товариств, а концерт і представлення пополудни.

Через се, що програма надзвичайно богата і потребує більше часу на виконання, комітет свята рішив розпочати свято вчасно:

Початок точно о 4-тій годині пополудни. — Вступ 35 центів.

Чистий дохід призначений на революційний фонд Зах. України.

Хто тільки почувається, що він є Українець чи Українка, повинен прибути і склонити свою голову перед сими, котрі віддали все, що тільки могли для вітчини — а се життя. — Комітет. 256

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ В ШІКАҐО, ІЛЛ!

НА ВІДКРИТТЯ ТЕАТРАЛЬНОГО СЕЗОНУ СПІВАЦЬКЕ ТОВАРИСТВО ІМ. МИКОЛИ ЛИСЕНКА

відограє фантастичну оперу в 4-ох діях

ВІЙ

Сюжет М. В. Гоголя, уклад і музика М. Кропивницького

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ ПРИ ОКЛЕЙ І РАЙС УЛ.

Початок о год. 7.30 вечером. — Вступ $1.00 і 75 центів.

Головні ролі відограють: п. М. Костелюк, бас з Шикаґо Опери; п-ні С. Цимбаліст, п-ні М. Шпікула, п. Д. Заблоцький, п. Д. Атаманець.

Режісер — Д. Атаманець. На цей раз дітям вступ взборонений.

Славну-богату в народну мельодію, на пречуд веселу оперу Вій ставиться в Шикаґо пораз перший. Тов. Лисенка докладає усіх старань, щоби штука випала добре. Запрашається всіх. 256

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В МІСТІ ШИКАҐО

ПОЗИЧКОВО БУДІВЕЛЬНА СПІЛКА

„ДНІПРО"

ПРИ RICE І OAKLEY BLVD., В ШИКАҐО

закликає отсим і запрошує Українців і Українок в Шикаґо і околиці

ВСТУПАТИ В ЧЛЕНИ І СКЛАДАТИ СВОЇ ОЩАДНОСТИ

В СІЙ НАЙСТАРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ СПІЛЦІ.

Членами „Дніпра можуть бути мущини, жінки і діти. Оден уділ виносить 100 долярів, який вплачуєсь тижневими ратами відповідно до кляси. Можна записуватися на довільну скількість уділів. Приймаєсь також уділи готівкою, зложені на 4 процент — почавши від 100 долярів.

Уділяємо позички на перші морґечі.

Гроші, зложені в спілці „Дніпро", є певні і гарантовані — під контролею стейтового уряду.

Процент — „Дніпро" платить більший, як деінде.

За час 20-літного істновання Спілки — Українці в Шикаґо заощадили собі сотки тисячів долярів системою „Дніпра", і при помочі „Дніпра" сотки українських родин в Шикаґо набули на свою власність доми і реальности в місті. — Капітал „Дніпра" зістав піднесений в сім році до висоти 1 МІЛІОНА ДОЛЯРІВ.

Всякі інформації: — у секретаря МИХАЙЛА КЛИМА, під 2016 W. CHICAGO AVE., кождого дня від 9-ої рано до 8-ої вечером, а в понеділки вечером на засіданнях Спілки в офісі „Дніпра" при RICE ST., і OAKLEY BLVD. 250,56

ЗА ДИРЕКЦІЮ:

Н. Гуль, предсідатель. П. Вінярський, касієр. М. Клим, секретар.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІД ЗБІРКОВОГО КОМІТЕТУ БУДОВИ НАРОДНОГО ДОМУ У СЕЛІ ВЕЛДІЖІ, ДОЛИНСЬКОГО ПОВІТУ.

Дорогі Земляки!

Понизше подаємо відозву наших земляків з села Велдіжа й просимо взяти її під уваґу та відкликнутися на їх просьбу обильними жертвами, після своєї змоги та слати їх впрост до краю, на руки: Івана Балазюка, село Велдіж, почта в місци, повіту Долина, Галичина. — або на руки Антося Брицького, 106 E. 6th St., New York City.

За комітет: Антін Брицький, Гервазій Прокопів, Василь Малик.

ЗАКЛИК

до всіх свідомих Земляків — Українців села Велдіжа й околиці, що перебувають в Америці.

Дорогі Браття!

Хочем поділитися з Вами радісною вісткою, яка повинна Вас всіх дуже заінтересувати а іменно: Ваше родинне село як також Ваші брати і знакомі пробудились з довгого сну і почали жити й працювати на всіх ділянках просвітного і економічного життя. За почином свідомих людей, які боліють над темнотою й поневоленнем нашого народу почалась ґрунтовна праця при читальні „Просвіти" з кінцем 1924 р. Нинька числить читальня вже 60 членів. Заложено було „Хор", який на протязі останніх 2 літ дав 5 вистав і 4 концерти. Хор при читальні тішиться популярністю в околиці, завдяки невтомній праці нашого дяка п. Івана Брика. За почином кількох свідомих одиниць заложено 31. І. 1926 року кооперативу „Єдність", яка розвивається дуже добре і за почином тоїж завязано цілу сітку кооператив в доокличних селах. При читальні отворилось „Брацтво Тверезих" і некурящих, котре взяло собі за ціль боротьбу з шинкарством і котре нині начислює 24 членів. Видячи у селі таку працю, а не маючи власного дому, що дуже зле відбивається на всякій праці, забираючи львину часть наших доходів з вистав і зисків в кооперативі, загал свідомих одиниць рішив за всяку ціну приступити з днем 1. марта 1927 р. до будови власного „Народного Дому", бо „в своїй хаті своя правда і сила і воля", як сказав наш Тарас.

За стараннем о. Погорецького давна фірма Сільвенії подарувала на той дім стодолу, з якої по розібранню привезено 90 фір матеріялу і 6 фір цегли. Решта негодячогося до будови дерева рішено зліцитувати, за що думали одержати яких 150 зл.

Розпоряджуючи малими фондами звертаємося до Вас, Брати Американці з горячою просьбою й зазивом допомогти своїм поневоленим браттям, які стоять під зглядом матеріяльним о много гірше від Вас, які змушені боротись за кусок чорного вівсяного хліба а однакож памятають про будову свого національного дому, якийби стояв і свідчив як свідок наших визвольних змагань. Через те, що намічена будова потягне за собою від 10 до 12 тисяч золотих кошту надіємося, що Ви відгукнетесь зичливо на наш поклик і щедро нас поратуєте.

В Велдіжи, дня 26. XII., 1926. — Іван Балазюк, Мацаляк Федор (Василя), Михайло Сухарник, Рухляк Василь, Василь Бейчак, Моцалок Федор, Бабчук Дмитро, Бойчук Максим, Іван Брик, Роман Погорецький.

ЖЕРТВИ

Зібрані в часі коляди на будову Народного Дому в Велдіжі, повіта Долина.

У Ню Йорку жертвували слідуючі добродії: Олійник Юр. $1.00, Брицький Ан. 12.50, Левкович Рузя 6.00, Федірків Маруня 5.00, Басіста Рузя 5.00, Сащак В. 5.00, Гутак Я. 5.00, Семянишин В. 5.00, Галів А. 5.00, Тарас А. 5.00, Тарас Олена 5.00, Рошик Н. 5.00, Опіркий Я. 5.00, Малик В. 5.00, Малик І. 5.00, Р. Мальчишин 5.00, Прокопів Г. 5.25, Герецький І. 3.00, Савран В. 3.00, Олійник А. 2.00, Белей В. 2.00, Лисенко І. 2.00, Кузьмак В. 2.00, Величко Н. 2.00, Дарвай М. 2.00, Гутак Д. 2.00, Пігіль Катерина 2.00, Федірків В. 2.00, Віслоцький В. 2.00, Сапожнік І. 2.00, Туркевич С. 2.00, Антощак І. 2.00, о. Іванишин 2.00, Свіца М. 2.00, Мерович Ю. 2.00, Беляк В. 2.00, Дацьо І. 2.00, Бойко О. 1.00, Аксеньків С. 1.00, Бойко Іл. 1.00, Ламішко 1.00, Келюк Ага 1.00, Міщук Ю. 1.00, Стасюк В. 1.00, Герецький М. 1.00, о. Павляк 1.00, Федак П. 1.00, Литвин Т. 1.00, Ганачовський М. 100, Кибюк М. 1.00, Рудевич І. 1.00, Семенишин В. 1.00, Цап Ф. 1.00, Малик Я. 1.00, Кобрин 1.00, Стасюк Д. 1.00, Яворинський 1.00, Липка К. 1.00, Галецький Іл. 1.00, Безкоровайний Т. 1.00, Петричук 1.00, Мелинчук П. 1.00, Гуцалюк М. 1.00, Куніцький В. 1.00, Косик І. 1.00, Микуляк П. 1.00, Вучинський В. 1.00, Савчак В. 1.00, Бардиґула І. 1.25, Солтис Ів. 50 ц., Кибюк М. 50 ц., Паламар 50 ц., Туркевич Н. 50 ц., Честан В. 50 ц., Гамес Л. 50 ц., Твердовський М. 35 ц.; дрібні жертви 75 ц. Разом $177.10.

Гроші вислано до Ст. Краю на руки Івана Балазюка через Globe Service Co., 30 E. 7 St., N. Y. City.

Перший раз вислано 17 квітня 1927. $60; другий раз 17-го жовтня 1927. $112. Разом переслано $172.

За пересилку заплачено 4.75. Остає в руках збіркового комітету 35 ц.

Збірка продовжується.

ЛУГОВЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

Нарешті Львів мав нагоду подивитися на успіхи праці Лугового Брацтва.

Пізно це сталося, в короткий і холодний осінний день, але вина в цьому не по стороні Лугового проводу. Це власть імущі по ріжних заборонах дозволили остаточно на це скромне свято щойно на 18. вересня.

Осіння негода і непевність, чи свято відбудеться, спричинили малу участь лугових гнізд. З відзнак Луговиків довідуємось, що участь в святі взяли товариства з Рісної Руської, Знесіння, Підгайців, Рудок, Жиравки, Підберізців, Скнилова, Ременова, Сорок, Миклашова, Ґаїв, Ходорова, Звенигорода, Медики, Синевідська та Львівський Луг. Якщо погода булаб дописала, булоб і в троє більше учасників. А слід згадати, що в той саме день відбувалося окружне Лугове Свято в Бережанах.

На проґраму свята зложилися вправи Луговиків вільноруч і топірцями, вправи Луговичок хустинами, вільноруч і ритмічні та вежі Луговиків і Луговичок і лугового доросту.

До вправ стануло 250 Луговиків та 120 Луговичок.

Атракцією свята були вправи Малого Лугу (доросту) та ритмічні вправи Луговичок при звуках пісні „Ой у лузі червона калина..." Луговички не вправляли, а грали на струнах душі. Ви бачите, як червона калина хилиться до землі і як Україна сумує. Але нараз калина підіймається високо в гору і Україна веселиться... Ця вправа зробила на присутніх незатерте враження.

На специяльну увагу заслугує дефіляда. Дивлячись на їх хід, нагадувались мимохіть давні, гарні часи.

Вечір прийшов скоро і часть програми відбувалася вже при світлі смолоскипів. Думаємо, що точок було за багато, вичерпати їх всіх не було просто змоги.

Публики було до тисячі. Пустками світила тільки трибуна, призначена для інтелігенції. А та байдужно віднеслася до свята. А може тепер в часі равтів і часу в неї немає на такі жертви, як ходження на площу Сокола-Батька.

А шкода. Не одна спасенна думка прийшла би панам до голови на вид молоді, що і з далеких сторін приїхала у Львів показати успіхи своєї праці. — („Новий Час").

Недосконалість.

Було дві жінки: обі не були досконалі. Стара була язиката, молода не вміла обходитися з дітьми.

— Жінка, що не вміє обходитися з дітьми, не повинна мати дітий, — заявила стара.

— Жінка, що не вміє обходитися зі своїм язиком, не повинна мати язика, — відповіла молода.

ПОШУКУВАННЯ.

Стела Джумак відійшла від мене 20. вересня 1927 з Френьком Джумаком. Вона забрала від мене $4,326.00. Френк не має половину великого пальця на лівій руці. Хто би знав, де вони знаходяться, зволить мене листовно повідомити на понизшу адресу. Винагорода за вишукання $50. 253-8

MICHAEL DZUMAK, 6 BESSIE PL., ROCHESTER, N. Y.